

Plads til børn, dyr – og masser af musik

Modtagelses-komiteen på gårdspladsen er herlig flok: Den kælnе kat Findus nærmer sig smygende langs husmuren, ved stalddøren troner mega-kalkunen Kalle stoisk og frem mod bilen springer den vævre lille og ivrigt gøende hund Mulle. I døren til stuehuset tager Karen Lund imod, smilende og parat til at fortælle om den store livsbeslutning, der førte familien på fem frem til netop denne gårdsplads....Et liv med ro på, god tid

til børnene, mere albuerum og plads til både dyr, grøntsager og musikudfoldelser var, hvad Karen Lund og Jan Johnsen gik og drømte om i huset i Gl. Rye. Hun arbejdede som musikleærer, han passede jobbet som landbrugstekniker på Bygholm i Horsens. Og tit syntes de egentlig, at de havde lidt for travlt. Under et besøg på Endelave spurgte de – sådan mest for sjov – Poul Smed, om der monstro var huse til salg? En uge senere havde de

købt den lille, trelængede gård på sydøen! Og efter fire år som deltids-øboer besluttede de sig for at blive fuldtids-endelavittere. Jan gik på deltid, og Karen er blevet free-lance musikleærer og holder kurser om Børn og Udeliv. – Vi har stort set fået det liv, vi drømte om, og vi har på intet tidspunkt fortrudt. Børnene har fået et godt netværk, men selvfølgelig har de brug for at se deres gamle kammerater. De er heldigvis ikke svære at lokke på besøg: Herovre kommer man tæt på killinger og kyllinger, man kan cykle deruda' og tænde bål i haven, som man har lyst, smiler Karen. Gården på Endelave er imidlertid ikke blot rammen om et rart familieliv. I det gamle roekammer har Karen, der udover at være musikleærer også er medlem af bandet „Fars grise“, indrettet et rigtig dejligt musiklokale, som nu bruges til musikskole. – Alle skolebørnene kommer en gang om ugen og spiller på forskellige instrumenter. Næste skridt er en musikalsk legestue for de små, afslører hun og tilføjer: – Hvis man gerne vil have at der skal ske noget, må man som øbo være parat til at tage initiativer, og hvis man er heldig kan man få medspillere, som har lyst til at „lege“ med. Også foreningslivet nyder godt af Karens energi. Hun er med i foreningen „De vilde kaniner“, som blandt andet sælger kaninkød på middelalderfestivalen i Horsens, hun er med til at videreudvikle aktiviteterne i øens lægeurtehave, og hun sidder i bestyrelsen for øens meget aktive og moderne husholdningsforening. – Det rigtig gode er, at vi er sammen, fordi vi bor her. Ikke fordi vi tilfældigvis arbejder samme sted, lyder det.

Marianne Purup

Hvem er det der flytter ud til de små øer? Det er der intet entydigt svar på, men i dette nummer af Ø-posten bringer vi en lang række tilflytter-historier, som også optræder på Ø-sammenslutningens kampagne-hjemmeside www.oliv.nu.

Om at flytte til en lille ø

*Kommentar af
Claus Jensen,
sekretariatsleder*

Denne plads i Ø-posten er normalt forbeholdt politiske kommentarer fra formandskabet i Ø-sammenslutningen. Men da temaet i dette nummer af Ø-posten er „tilflyttere“, så har jeg fortrængt min formand fra pladsen, da han som indfødt øbo, der kan tælle sine aner på øen flere hundreder år tilbage, ikke ved lige så meget om at være tilflytter, som jeg. For jeg er tilflytter!

Lidt over to år har jeg og min familie nu boet på Strynø, et lille sydfynsk samfund på ca. 200 sjæle, og det er næsten blevet en vane at bo på en lille ø. Bliver i hvert fald nødt til grave lidt i hukommelsen for at genskabe de friske indtryk fra det skift det

trods alt er at flytte fra et københavnsk brokvarter til en lille ø. Men de indtryk var absolut positive. På øen er nærmest alle de klichéer, man normalt bruger om idyl, en realitet. En luksus, som at opleve et lydtæppe renset for enhver menneskeskabt støj; en udsigt og en natur, der slår alt; at opdage, at stjerner rent faktisk lyser; at dør- og cykellåse er ubrugelige pga. rust, simpelthen fordi de ikke er nødvendige. Som min kone meget hurtigt observerede, så skulle hun igennem 4 låste døre i København, bare for at stille sin cykel og komme ind i hjemmet. Her på øen går vi bare ind!

Vi bliver tit spurgt af venner og familie om det ikke er et voldsomt skift at flytte fra en storby til en lille ø. Og ærligt talt, nej, det er det ikke! I hvert ikke på den måde, som de forventer. Når man har løbet hornene af sig i det pulserende storby-liv, og når man må konstatere, at det kan tælles på få fingre, hvor mange gange man i løbet af livet har brugt teatre; at den ene biograftur om året var når man tog børnene ind til en Disney-film, ja, så er tabet af storbyens fristelser ikke så stort. Jo, man kan da savne at gå på opdagelse i spændende detail-butikker, og man kan savne den tættere kontakt med familie og venner. Men i tilgift

har vi så fået en dejlig stor have med mulighed for selv at dyrke sine grøntsager, solnedgang over øhavet, frisk luft, mv.

Og børnene, det er næsten en historie for sig selv. Hvor vi i byen skulle følge dem til alt, og hvor vi ikke kunne sende dem til købmanden uden præcise instrukser om hvad de skulle gøre og hvorfor, så har de nu hele øen som tumleplads, og tør og gør ting, som de ikke gjorde før. Og i den lille skole får de en opmærksomhed, som de ikke ville kunne gøre krav på i en stor skole.

Nu er de små øer ikke Guds paradis på jord, hvor lammet græsser fredeligt ved siden af ulven, og befolkningen er ikke pr. definition bedre mennesker end andre. Man får ikke automatisk foræret et godt liv blot fordi man flytter ud på en lille ø. Men jeg mener dog, at de små ø-samfund kan være en god ramme for et attraktivt erhvervs-, familie- og fritidsliv, som flere burde få øjnene op for. Men som Beth Blay fra Drejø så præcist siger det i dette nummer af Ø-posten: „At blive en glad øbo forudsætter et ærligt engagement i ø-livet plus lysten og evnen til at skabe sit eget liv“.

✱

Modtag Ø-posten med posten

Ikke-øboere vil ved at tegne støttemedlemskab af S sammenslutningen af Danske Småøer på 100- kr. årligt modtage vores blad med posten.

Interesserede kan henvende sig til sekretariatet på tlf. 62 51 39 93 eller sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Kulinarisk Sydfyn den 26. & 27. juni

Småøernes Fødevarenetværk deltager med en stand på Kulinarisk Sydfyn (www.kulinarisksydfyn.dk) i weekenden den 26. & 27. juni. Vi glæder os til at byde alle øboer velkommen ved vores stand. Er du fødevarereproducent kan du gratis deltage med dine produkter, tilmelding skal ske hurtigst muligt.

Kontakt venligst:

Martin Jørgensen fra Skarø, tlf. 20461201, email: mej@biosynergy.dk eller

Kai Winter fra Fejø, tlf. 54722121, email: kai@kernegaarden.dk

Farvel til Jonna Larsen

I de sidste 4 år har Jonna Larsen siddet med sagsbehandlingen af ansøgningerne til ø-støttemidlerne (§ 4-støtten), som foregår fra Skov- og Naturstyrelsens kontor ved Faaborg. Hun har i de år været i kontakt med et stort antal øboere. Enten i forbindelse med behandling af ansøgninger, ved deltagelse i generalforsamlinger og repræsentantskabsmøder, eller ved besøg på øerne.

Hun er nu flyttet til København og skifter derfor arbejdsopgaver. Vi har været meget, meget glade for samarbejdet med Jonna Larsen. Hun har på sin stille og rolige, men bestemte facon, løst opgaven på en måde, der har indgydt respekt. Vi ønsker Jonna alt godt fremover!

Henry Larsen

Isabel og Jesper Vulf skaber ny virksomhed på Vadehavsoen

Når man tænker på vadehavsoen Mandø, er det ikke helt unaturligt at få associationer til fisk. Imidlertid er det ikke rødspætter og torsk, der optager ægteparret Vulf, som slog sig ned på øen for et års tid siden: Ægteparret er i fuld gang med at etablere virksomheden „Aqua-Tech“, som vil tilbyde akvarie-løsninger til virksomheder. Akkurat på samme måde, som nogle firmaer tilbyder levering og pasning af store planter. – En virksomhed som Aqua-Tech kan have adresse hvor som helst. Arbejdet foregår jo ude hos kunderne. Så derfor går det fint i spænd med vores beslutning om at flytte fra Vejle til Mandø, fortæller det unge par, som med sønnen på seks foreløbig har lejet sig ind i et hus på øen. Det var Isabels lillesøster, der var „skyld“ i flytningen. Hun havde et par år forinden slået sig ned på Mandø med mand og børn, og under et besøg blev Isabel og Jesper simpelthen forelskede i øens fred og idyl. – I starten slog vi det hen, fordi vi tænkte, at det var alt for besværligt. På Mandø er vi

Forelsket i Mandø

jo helt afhængige af tidevandet. F.eks. kan børnene ikke altid komme hjem fra skole, men må overnatte på fastlandet. Men når man først er herovre, kommer alt det gode til at fylde meget mere end besværlighederne, konstaterer Isabel. Også sønnen har fundet sig rigtig godt tilrette i det trygge ø-miljø, og sammen med en håndfuld

jævnaldrende børn bruger han hele øen som legeplads. At ø-børn bliver nogle selvstændige størrelser er Isabel ikke i tvivl om. – De leger over et stort areal, så ofte er det lettere at løse konflikterne selv end at løbe hjem og sladre til de voksne, smiler hun.

Marianne Purup

Birkholm i Det Sydfynske Øhav har fået Bredbånd

Jeg modtog i januar måned en ordre-bekræftelse fra TDC på, at vi ville få udskiftet Birkholm Højskoles ISDN forbindelse med en ADSL bredbåndsforbindelse. – Så langt, så godt! Vi glædede os meget. Vi skulle have en lille gruppe, anført af Birkholms postbådfører og præst på kursus i den gamle danske koloni Trankebar, hvor vi for øjeblikket er involveret i renoveringsarbejde af Fort Dansborg. Vi havde truffet aftale om at kunne levere levende billeder over internettet fra Trankebar til den nye Fyn-portal www.fyn.dk, og så naturligvis hjem til øen.

2 dage før afrejsen til Indien, fik vi så på Birkholm Højskole den besked, at TDC alligevel ikke kunne levere bredbånd, da linien ikke kunne bære en ADSL forbindelse. Efter en kontakt til TDC's direktør Henning Dyremose, blev det gjort klart, at begrundelsen for, at TDC ikke ville udskifte den gamle nedslidte telefonlinie til øen Birkholm, var af økonomiske årsager. TDC fortalte, at de ikke havde leve-

ringspligt. Det ville blive meget bekosteligt at levere ADSL til øen. Alene teknikskabet ville koste over 1 mio. kr., fortalte deres teknikchef.

En dag fik jeg en mail fra Claus ovre på Drejø. Han fortalte mig om et firma ovre i Nysted, der kunne levere trådløse forbindelser over længere afstande. Herefter blev der indgået en aftale med forstanderen på Marstal Navigationsskole om at huse Birkholm Højskoles telefon i toppen af navigationsskolens tårn. Der blev bestilt en flytning af telefonen og firmaet „Danmark Internet“ monterede en sender og en antenne med retning mod Birkholm udvendig på tårnet. Med postbåd gik det videre til Birkholm, hvor modtageantennen blev monteret på »Vestergårds« staldbygning, hvor Birkholm Højskole holder til. – En ny antenne til at sprede signalet over hele øen blev monteret på toppen af staldens gavl og der blev trukket et par små kabler. Resultatet efter et par timers arbejde er, at både vi og vore kursister nu kan bruge bredbåndet på

stort set hele øen på vores bærbare computere og prisen? Godt 25.000 kr. alt inclusive.

Jeg kan godt undre mig over, at et stort firma som TDC, ikke vil påtage sig så simpel en opgave. Jeg er helt klar over, at de ikke har leveringspligt og at de ikke har monopol. Men, alligevel, et så stort firma bør have en moralsk forpligtelse til at levere i hele Danmark – især når det kan gøres for et så beskedent beløb. Til oplysning for andre øer med det samme problem, kan firmaet „Danmark Internet“ føre et Bredbåndssignal over en afstand af så langt som 70 kilometer.

Det skal da også sluttelig nævnes, at en trådløs forbindelse undertiden kan volde problemer, men ikke større end de kan rettes.

Poul Petersen, Birkholm

Mere om Posten og Præsten på højskolekursus med Birkholm Højskole kan ses på:

www.birkholmhojskole.dk eller www.trankebar.net

Et enklere liv på landet

hvad vi ville med vores liv. Der gik 2 år med at tænke lidt over det. Efter endnu en jordomrejse var beslutningen taget: Et enklere liv på landet, uden de store udgifter. Masser af plads til børnene, ren luft, midt i naturen – at være nærværende for hinanden og mærke på kroppen at hverdagen bliver til „feriefornemmelser“. Ved et tilfælde faldt valget på Fejø i 1998. Vi MÅTTE bo i den gamle trelængede rønne, „Kernegaarden“ – med den dejlige frie udsigt til havet og 13 tønder land.

Drømmen var at drive et lille økologisk landsted med produktion af kvalitetsfødevarer. Vores drøm er godt på vej. Vi lever i den hver dag. Vi driver i dag Kernegaardens bondegårdsferie og gårdbutik. Vi producerer økologisk æblemost og lammekød. Vi er i øjeblikket i gang med at producere økologisk Cider efter gamle franske opskrifter.

„Familien Winter deltog i februar måned i DR 1's program: 'Nationen, By & land'“.

Læs mere om familiens Winters aktiviteter på www.kernegaarden.dk
Marianne Purup

Direktør, Kai Winter og gymnastiklærer, Anita Thorlacius Winter flyttede med deres 2 børn fra Gentofte til Fejø

„Efter at have boet det meste af vores liv i Gentofte, været aktive igangsættere med egne virksomheder, 2 biler, stort hus at passe – og ikke mindst 2

dejlige børn, valgte vi at sadle om“. Vi pakkede rygsækken, tog et barn i hver hånd og rejste jorden rundt i ½ år. Kom hjem igen, meget klogere på

Humor på Omø

Jens er fiskeriformand og officiel ble-legatoverrækker

Jens Melin fra Omø kan smykke sig med adskillige titler: Han er fuldtidsfisker og formand for fiskeriforeningen, far til fem og officiel ble-legatoverrækker i Omø Skoles Støtteforening. Ble-legatet, som består bleer til tre måneder forbrug, overrækkes til alle nyfødte på Omø. Og da Jens tre gange havde været modtager af legatet, overgik han til at være overrækker! Det var et job på færgen, der fik familien Melin til at rykke fra Helsingør til Omø. Og selv om både hustruen Dorte og de to halvstore børn var udprægede bymennesker, faldt de hurtigt til på øen. Antallet af familiemedlemmer steg på få år fra fire til syv, og ifølge Jens har det sat gang i et sandt baby-boom på Omø. Som ble-legatoverrækker har han nok at se til! Jobbet på færgen er siden skiftet ud med Jens' oprindelige levevej: Han er nu atter fuldtidsfisker, men er sjældent væk mere end nogle dage ad gangen. Familielivet har nemlig høj prioritet, og når man bor på en ø må man jævnligt

en tur på fastlandet med de store børn. – De vil gerne gå til svømning og ridning, og det kan man bare ikke på Omø. Til gengæld kan ungerne betragte hele øen med dens dejlige natur som ét stort fritidshjem, siger han. Kun når børnene skal en tur på sygehuset, oplever familien ulempen ved at bo på en ø. Så må den ene forælder nødvendigvis rykke med, og det kan godt

skabe lidt besværligheder. – Generelt er både vores børn og de øvrige Omøbørn heldigvis sundere og raskere end de fleste. Og da vores sygeplejerske er en slags moderne hekse doktor, kan vi klare de fleste dårligdomme uden at skulle på fastlandet, siger den lune fisker, m.m.

Marianne Purup

Meld dig ind i Småøernes Rejseklub

Dansk Småø Turisme har startet en rejseklub, som kan få flere gæster til at besøge øerne uden for højsæsonen

- en rejseklub, hvor man betaler kr. 100,- pr. år pr. husstand
- en rejseklub for dem der har en e-mail
- en rejseklub, hvor du vil modtage tilbud på småøferier med rabat
- en rejseklub, hvor der vil blive tilbudt „sidste øjeblikks“ rejser
- hvor man som medlem er med i lodtrækningen om et gavekort på 2.000- kr., som skal bruges på en pakkerejse fra kataloget „Velkommen på de danske småøer“
- du kan melde dig ind via vores hjemmeside www.oeturisme.dk og klikke på menuen Rejseklub
- du modtager et indbetalingskort, og vi glæder os til at sende dig e-mails med gode tilbud

Dansk Småø Turismes aktiviteter finansieres bl.a. via netværksbidrag, Skov- og Naturstyrelsens §4-midler samt EU's Regionalfond

Med venlig hilsen Vibeke Fenger

Dansk Småø Turisme Tlf: 70 20 73 73 Fax: 70 20 73 05

web: www.oeturisme.dk E-mail vf@danske-smaaoer.dk

Mere tid til familielivet

Det var ønsket om trygge omgivelser til ungerne og mindre stress i hverdagen, der fik Claus og Anita Jensen til at træffe beslutningen om at flytte til Anholt

Det er et år siden, de skiftede det nedlagte landbrug i Fjellerup ud med en villa på den naturskønne Kattegat-ø, og allerede nu er den lille familie fuldt integrerede på øen. – Vi valgte at købe et hus frem for at leje. På den måde giver man ø-livet en 100 pro-cents chance og er ikke kun øbo på deltid eller på prøve. Inden man vælger ø-livet, skal man nemlig gøre sig klart, om man har et reelt og oprigtigt ønske om at blive øbo, siger de. – Det forpligter at bo på en ø, og man skal være klar til at indgå i øens sociale liv. Samtidig kræver det også noget af familie og venner, som skal være

indstillet på, at de ikke lige kan smutte forbi. Er man inviteret til familiefest på fastlandet kan man også blive nødt til at melde afbud med kort varsel, hvis færgen er blæst inde, konstaterer Claus og Anita.

Børnene på 10 og 2 år har for længst fundet sig til rette, og den ældste har oplevet at blive hjulpet godt på vej af øens andre børn. – Børnene har også gjort det nemmere for os voksne. Har man børn med er man jo sikker på straks at få kontakt til andre børnefamilier, smiler Anita og tilføjer: – Selv om vi ikke kendte en sjæl på øen, før vi flyttede herover, har vi nu i

det hele taget følt os meget velkomne og har ikke haft problemer med at blive integreret. Anholt har egen læge, og tanken om akut indlæggelse bekymrer ikke Claus og Anita. – Ø-lægen kan rekvirere en helikopter, og så går en indlæggelse faktisk lige så hurtigt her på Anholt som på fastland-et. En ulempe ved at flytte til Anholt er, at „arbejdspladserne ikke hænger på træerne“, og med en sejltid på 2 timer og 45 minutter til Grenå og kun fire ugentlige afgangene om ugen de ni måneder om året, er det ikke muligt at pendle. Anita fik dog med det samme et sommerjob og er nu fast afløser, og Claus regner med at få job her i forsommeren.

– Hvis man er indstillet på at gøre en indsats, lykkes det før eller siden. På fastlandet er der jo heller ikke for mange jobs at vælge imellem, lyder meldingen fra det positive ø-par. En anden ulempe er, at børnene efter 9. klasse skal til fastlandet for at tage en uddannelse. – De ulemper må man tage med, og så til gengæld fryde sig over, at børnene vokser op i trygt samfund, hvor alle kender alle og passer på hinanden som én stor familie. Vi har ikke de samme farlige fristelser som på fastlandet, alle børn fra 0-16 går i den samme integrerede institution, og de kan selv cykle til alle andre fritidsaktiviteter, fortæller Claus og Anita, der på intet tidspunkt har fortrudt beslutningen om at blive øboer. 100 procents øboer!

Marianne Purup

Det går fortsat godt!

Formandens beretning var præget af optimisme trods politisk modvind

Befolkningstallet på øerne er stabiliseret, og bosætningskampagnen er i fuld gang. Så vi kan konstatere, at det fortsat går godt på de små øer. Derimod har vi til tider haft ringe succes, når vi har forsøgt at påvirke lovgiverne.

Det konstaterede formand Henry Larsen i sin beretning på Ø-sammenslutningens generalforsamling på Femø 8. maj.

Som eksempler på den politiske modvind nævnte Henry Larsen, at statens støtte til dyrlægeassistance på øerne er skåret væk, at det er endnu uafklaret, om færgerne bliver udliciteret og at såvel ammeko-præmier som forbuddet mod fjernbraklægning er truede.

– Også skolerne har været i modvind. – Venø skole står overfor lukning, og skolen på Agersø har været truet – så på dette område har vi fortsat en stor opgave foran os, konstaterede formanden.

I sin beretning manede formanden derfor til øget solidaritet med egen ø.

– Vores børn skal naturligvis gå i øens skole, og ikke sendes i skole på fastlandet. Og vil vi bevare ø-butikken skal vi huske at handle der, lød det.

mapu

Hele formandens beretning kan læses på www.danske-smaaer.dk

På generalforsamlingen var der også deltagelse af Søren Strandgaard fra Skov- og Naturstyrelsen samt Jytte Wittrock (S) fra Folketinget

Mere magt til ø-udvalgene

Med en ny kommunalstruktur i sigte er det vigtigt at styrke ø-udvalgene.

Inspireret af formandens beretning blev der på generalforsamlingen ført en meget nuanceret og konstruktiv debat om ø-udvalgenes fremtid. Og konklusionen synes at være klar: Ø-udvalgene skal ikke blot bestå i en fremtidig kommunalstruktur og udbredes til alle ø-kommuner. De skal også være demokratisk valgte og have flere beføjelser.

– En af de vigtigste opgaver i den nærmeste fremtid bliver at få gjort opmærksom på småøernes særlige forhold i hele debatten om den fremtidige kommunale og amtslige struktur. Vi har bl.a. en færgebetjening, nogle skoleforhold og et sygdomsberedskab, som ikke må forringes. Og vi må sikre os, at øboerne har et talerør, sagde Henry Larsen i sin beretning.

Dermed var bolden givet op til diskussion, og flere øer var hurtige til at markere enighed med formanden.

– I en ny, topstyret kommunalstruktur er det vigtigt at holde godt fast i ø-udvalgene. De er det absolutte minimum, lød det fra Bent Larsen, Drejø.

– Også fra bl.a. Omø, Sejerø, Fur, Hjarnø og Orø kom der klare meldinger om, at ø-udvalgene skal bestå, og Svend Aage Hansen fra Aarø tilsluttede sig, idet han tillige

„En af de vigtigste opgaver... bliver at få gjort opmærksom på småøernes særlige forhold i hele debatten om den fremtidige kommunale og amtslige struktur.“

foreslog et øget samarbejde med landsbysamfundene på fastlandet.

Henriette Spandet Jensen fra Fejø gjorde opmærksom på det problematiske i, at visse ø-udvalg er borgmesterstyrede (borgmesteren udpeger ø-udvalgets medlemmer), og den efterfølgende debat viste tydeligt, at øboerne ønsker demokratiske valg til udvalgene.

mapu

„Sørg for at blive hørt i strukturdebatten“

Jytte Wittrock (S), næstformand i Folketingets Ø-kontaktudvalg, havde mange konstruktive forslag med til Femø:

„En ny struktur med større kommuner gør det ikke mindre svært for de små øer. Og derfor må I tage aktivt del i strukturdebatten, så vi får nogle politiske spilleregler, der sikrer de svageste“, lød opfordringen, da næstformand i Folketingets Ø-kontaktudvalg,

„Øerne skal ikke være en kopi af fastlandet, men I skal være en ligeværdig del.“

„Danmark ville være fattigt uden de små øer, og øerne ville være kedelige uden øboer.“

Jytte Wittrock, holdt en veloplagt og varm tale på generalforsamlingen på Femø.

Hendes store engagement i de små øer kunne ingen være i tvivl om. Øerne betegnede hun i sin indledning som „perler på en snor“, og de tilstedeværende øboere kunne glæde sig over at få prædikatet „ildsjæle“.

– Danmark ville være fattigt uden de små øer, og øerne ville være kedelige uden øboer. At fastholde øerne som

helårssamfund kræver imidlertid solidaritet fra fastlandet, og den solidaritet har I krav på, sagde hun.

– Ingen ø er en verden for sig selv, men en del af det hele. Øerne skal ikke være en kopi af fastlandet, men I skal være en ligeværdig del. Det skal være muligt at leve et kvalificeret liv på småøerne, fastslog hun.

Hun fremhævede en velfungerende infrastruktur, et godt beredskab og bevarelsen af skolerne som væsentlige forudsætninger.

– Vi skal have kigget på fragtpriiserne på færgerne, I skal have flere helikoptere og på skoleområdet skal vi tænke nye tanker. Måske kunne man indføre en slags fjernundervisning, hvor eleverne står i intensiv kontakt med lærerne. Det fungerer i andre verdensdele, så hvorfor skulle det ikke fungere hos os, lød overvejelsen.

Marianne Purup

Henry Larsen genvalgt

Henry Larsen blev på generalforsamlingen genvalgt som formand for endnu en to-årig periode. Henry har været formand for Ø-sammenslutningen siden 1990, og udtrykte stor lyst til at fortsætte det spændende arbejde som formand.

Ud af bestyrelsen går ø-repræsentanterne for Anholt og Birkholm, ind træder repræsentanterne for Agersø og Egholm.

cj

Nye vedtægter

En række vedtægtsændringer blev vedtaget på generalforsamlingen. Væsentligst er:

– en ændring vedr. valg af formand og næstformand, således at der nu ikke længere nødvendigvis skal opstilles modkandidater

De øvrige ændringer drejer sig overvejende om sproglige og proceduremæssige præciseringer.

mapu

Se de nye vedtægter på www.danske-smaaer.dk

Lad staten overtage færgedriften

Forslag fra formanden affødte ivrig debat på generalforsamlingen

Set i lyset af den fremtidige kommunalstruktur bør vi overveje at lade færgedriften gå helt over til staten.

Sådan lød et forslag, som formand Henry Larsen bragte til torvs på generalforsamlingen. Og at dømme efter debatten var de fleste ø-repræsentanter enige med ham. Entydigt var det i hvert fald, at øboerne ønskede en sikker og gennemskuelig løsning på færgebetjeningen, herunder en større medindflydelse på driften.

Enkelte deltagere i generalforsamlingen udtrykte bekymring ved en „en-parts-løsning“ men havde omvendt ikke alternative forslag, og bestyrelsen vil bringe problematikken op ved et snarligt møde med Folketingets Ø-kontaktudvalg.

mapu

Femø bød bl.a. de mange gæstende øboere på en guidet rundtur på øen samt frokost i det grønne

Flot Femø!

Femø-boerne med Jørgen Laugesen i spidsen og med Femø Kro i centrum sørgede for, at generalforsamlingen blev en rigtig hyggelig ø-begivenhed. Mange Femø-boere havde åbnet deres hjem for de tilrejsende, og lørdag formiddag var der arrangeret rundtur på øen med frokost i det fri.

Aftenfesten bød ikke blot på kulinariske lækkerier, men også på en stribe herlige fortællinger fra øerne.

Anført af lune Holger Lundgaard fra Fur blev der fortalt anekdoter, så det var en fryd. Og at samtlige historier var sandfærdige kan der naturligvis ikke herske tvivl om.

mapu

*

Søstrene Beth Blay og Sanne Larsen er svorne øboer

Og de har mange gode råd til tilflyttere

Udefra set ligner det gamle mejeri midt i Drejø by stort set sig selv. Men indenfor er der sket underværker: Hvor mejeristen tidligere boede med sin familie er der nu skabt to lyse og smukke lejligheder med storslået udsigt over øhavet, og hvor smørkærnerne i fordums tid forarbejdede øens mælkeproduktion, er der nu skabt plads til virksomheden Larsen Danmark. Bag ombygningen står to usædvanlige piger: Beth Blay, Drejøbo siden 1995 og søsteren Sanne, der flyttede til øen i 2003. Sammen har søstrene overtaget deres fars legetøjsvirksomhed, som nu flytter fra Sjælland til Drejø. Forhistorien er i sig selv eventyrlig: – Peter og jeg søgte efter et sted med naturskønhed og ro. Som designere med egen tegnestue kunne vi bo, hvor som helst, blot der var gode IT-forbindelser. Oprindeligt havde vi kig på et lille, romantisk hus i skoven på Drejø. Her kunne jeg trisse rundt og plukke urter, og vi kunne uforstyrret nyde livet og naturen, smiler Beth – for sådan skulle det nemlig ikke gå.

Helt tilfældigt hørte vi, at den gamle slægtsgård midt i Drejø by var til salg. Inklusive alt det fine, oprindelige indbo. Det tilbud kunne vi simpelthen ikke stå for, og pludselig boede vi midt i et museum! I en årrække frem til Peter Blays død fungerede Elmegården

både som hjem, tegnestue og museum. Ægteparret følte sig fra den første dag rigtig velkomne på øen, og Beth har på intet tidspunkt fortrudt den store livsbeslutning. Heller ikke selv om øboerne i starten havde lidt svært ved at respektere, at ægteparret faktisk var på arbejde, selv om de sad derhjemme. – At bo på en ø kan rent socialt være ganske krævende, og det er en god idé at stikke en finger – nej, hele armen – i jorden. Man skal ikke komme som en hvirvelvind, man skal ikke forcere noget. Man skal på den ene side håndhæve sin ret til at være „forskellig“, på den anden side være tolerant overfor andres forskelligheder, siger hun. At

lytte til øens beboere, fornemme historien, mærke ø-ånden og være ydmyg er ifølge Beth det bedste afsæt.

– At ankomme til en ø kan være som at vade ind i andre folks hjem. Det kræver respekt, fastslår hun og tilføjer:

– At blive en glad øbo forudsætter desuden et ærligt engagement i ølivet plus lysten og evnen til at skabe sit eget liv. Til gengæld får man et vidunderligt nærvær og man får lov til at være en del af den danske kultur, når den er allermest ægte.

Marianne Purup

KALENDER 2004

1.-3. juni:	Menighedsrådsseminar på Mandø
5. juni:	„Småøernes Dag“ – Åben ø-arrangementer på flere småøer – tjek www.oliv.nu
8.-9. juni:	Folketingets Ø-kontaktudvalg besøger Anholt og Orø med Sammenslutningen af Danske Småøer
24.-27. juni:	Festival på Tunø
9.-10. juli:	Festival på Skarø
18.-20. juni:	Ølympiade på Aarø
10. juli:	Sommerfest på Sejerø
18. juli:	Sommerfest på Mandø
27. juli-1. august:	Jazz-festival på Femø
31. juli:	„Musik på Endelave“ (festival)
1. august:	Ansøgningsfrist til Skov- og Naturstyrelsens §4-midler
7. august:	Festival på Mandø
9. august:	Ansøgningsfrist til LEADER+
13.-15. august:	Venø Sammensurium (festival)

Lige så spændende det er at høre tilflyttere fortælle om, hvorfor de har valgt at flytte ud på en lille ø, lige så spændende er det at spørge de erfarne øboere:

Hvorfor er du blevet på din ø?

Inger Margrethe Thoustrup – kaldet „Pip“ driver gården „Nørskov“ på Venø. Hun avler fortrinsvis læggekartofler, men er også gået lidt i gang med fåreavl. Pip fortæller at hun ikke kan give nogen særlig grund til, hvorfor hun stadig bor på sin fødeø. I en 6-7 år boede hun på Sjælland, mens hun uddannede sig til dyrlæge. Det var en god tid, men det var herefter at hun fandt ud af, at hendes sjæl stadig var på Venø. Det er den første begrundelse Pip giver for at hun flyttede tilbage

til øen. Hun fortæller også at det handlede meget om at give sine børn de samme trygge opvækstvilkår som hun selv havde fået. Hun valgte ølivet fordi der var flere fordele end ulemper ved at lade sine børn vokse op i et samfund, hvor man kunne lege med hinanden på tværs af alder og hvor det lille samfund var et trygt samlingssted, der gav nogle særlige oplevelser.

Lotte Frederiksen

Nærvær, åbenhed og overskuelighed

Kontakt til andre selvstændige erhvervsdrivende søges

Birgit Nordholt fra Bjørnø alias Tut vil meget gerne i kontakt med andre selvstændigt erhvervsdrivende på de små øer. Det ville være fint, hvis man kunne skabe et godt netværk, hvor fælles problemer kunne diskuteres, og hvor man, ikke mindst, kunne få idéer til nye ø-erhverv, siger Birgit. Interesserede kan henvende sig til Birgit på tlf. 62 61 20 32 eller email: nor-trading@mail.dk

cj

Tut og Helge Nordholt er lykkelige for, at de skiftede villakvarterets anonymitet ud med sammenholdet på Bjørnø

Man kan føle sig hensat til luksuriøse, parisiske saloner, når man beundrer linge-kollektionen hos Nor Trading alias Tut Nordholt. Men faktisk er rammen et hyggeligt, gammelt hus på den lille Bjørnø ud for Faaborg. Huset har familien haft i mere end ti år, først i et par år som fritidsbolig og nu som det dejlige hjem, de aldrig kunne drømme om at flytte fra. – Faktisk købte vi huset ved et uheld. Vi anede nemlig ikke, hvad den såkaldte bopælspligt gik ud på, smiler Tut, der sammen med ægtemanden og de to store sønner en „skæbnesvanger“ sommerdag lagde kajakkerne til ved Bjørnø. – Vi faldt

pladask for Bjørnøs charme, så da jeg kort tid efter vendte tilbage til øen med min spejdertrop og så, at huset her var til salg, slog vi til. Og i tiden, der fulgte, gik det op for os, at vi langt hellere ville bo her end i vores kedelige, nordfynske villakvarter. Nu føler vi, at vi har boet her hele livet, fortæller hun. Også familiens to drenge var godt tilfredse med beslutningen om at flytte til Bjørnø. – Ø-livet er mere overskueligt og nærværende, og drengene nød, at der altid var en, som havde tid og lyst til at hjælpe dem med at lappe cyklen, smiler Tut og tilføjer: – Vi har et rigtig godt sammenhold på Bjørnø. Alle møder op til de traditionsrige fester, og vi forstår at snakke åbent og ordentligt om tingene. Ægtemanden Helge er erhvervspilot med udgangspunkt på Als, så han skal bruge to færger for at nå

på job. Det volder imidlertid sjældent problemer. Og er der behov for det, kan han overnatte i en lille lejlighed, han har lejet i nærheden af lufthavnen. Selv trives hun rigtig godt med at drive sin ø-virksomhed, som handler med eksklusivt linge fra Frankrig og Italien. – Sådan en virksomhed kan fint „bo“ en ø. Om jeg tager på kundebesøg med afsæt på Bjørnø eller Fyn er jo helt ligegyldigt, konstaterer hun. En øbo har fået job som bogholder hos Tut, og en anden øbo har hun haft som „føl“. Føllet har nu selv startet virksomhed på Bjørnø, så øens lidenhed til trods (35 fastboende) er der livlig pakke-trafik på færgen.

Marianne Purup

„Orø er Orø, morfar!“

Spørger man Ole Aagaard fra Orø om han kunne overveje at flytte på fastlandet, ser han på én som om man er lettere tosset.

– Britta og jeg kunne da ikke drømme om at flytte. Orø er en pragtfuld ø, og den passer perfekt til vores tilværelse. Vi har alt, hvad vi har brug for, og det er nemt at komme til og fra. Jeg har pendlet til mit arbejde i København i 15 år, og det har aldrig voldt problemer, siger Ole, der også gerne fremhæver øens aktive for-

eningsliv som en stor fordel.

– Om vinteren sker der simpelthen så meget på øen, og om sommeren kan vi jo nyde den dejlige natur. Børnebørnene kommer gerne på besøg, forovre hos os kan man jo fiske og cykle og bade dagen lang. Eller som Mikkel på seks år udtrykker det: „Orø er Orø, morfar“.

„Omø er min basishavn“

– Jeg vil begraves på Omø. Aldrig nogensinde har jeg været ked af at bo på øen, og ikke et sekund kunne jeg overveje at flytte.

Så klar lyder kærlighedserklæringen, når man snakker med Else Marie Madsen fra Omø.

Hun kom som ung pige til øen fra Humlebæk i 1959. Moderen havde fundet sig en Omø-bo, og trods en vis skepsis i starten – „der var jo hverken cafeteria eller biograf“ – fandt den unge Else Marie snart ud af, at Omø var sagen.

– På Omø kunne man jo lave, det man selv ville. Når man ikke kan komme i biffen laver man jo bare sjov

ved gadekæret og fis i havnehuset i stedet, griner hun.

Else Marie og hendes mor blev vel modtaget på øen, og da Else Marie siden giftede sig med sin Finn var der gaver fra hvert eneste hus på Omø!

– Når jeg har været ude at rejse glæder jeg mig skrækkeligt til at komme hjem. Omø er simpelthen min basishavn, siger Else Marie.

På Fur – hvor ellers?

Bortset fra nogle få år, hvor han var på landbrugsskole og inde at springe soldat, har Holger Lundgaard boet hele sit liv på Fur. Og her bliver han boende. Ingen tvivl om den ting.

– Jeg har end ikke tænkt tanken om at flytte. Vi har jo det hele på Fur: Tryghed, masser af natur, gode arbejdspladser, en velfungerende skole, et rigt foreningsliv, et godt ældrecenter og en rigtig fin færgeforbindelse, fortæller Holger, der slet ikke kunne forestille sig at bo andre steder.

– Jeg har altid vidst, at det var på

Fur, jeg sku' være, siger han lunt på sin karakteristiske dialekt.

Og er man dum nok til at spørge Holger om, hvad der lige præcis er det allermest vidunderlige ved Fur, lyder svaret knastørt: Fur!

Nekselø for altid

Gårdejer Roar Slots fra Nekselø er en sindig mand. Han har boet på øen siden han blev født der i 1926, og han og hustruen har ingen planer om at flytte.

– Man ved, hvad man har, konstaterer han og fortsætter:

– På Nekselø har vi fred og ro og fuglesang og en dejlig natur. Jeg kunne nok få svært ved at trives inde i byen, og jeg har heller aldrig rigtig haft modet til at komme ud og se verden.

Med til beslutningen om at blive boende på den gamle, fredede gård på

Nekselø hører også, at de fem børn helst ser deres barndomshjem bevaret.

– Børn og børnebørn kommer gerne hjem på besøg, og måske overtager de gården en dag. Men det betyder nu ikke at vi flytter af øen. Så må vi nok hellere bygge os et aftægts hus, konstaterer Roar, der dog ikke altid slår sine folder på Nekselø. Han er nemlig en meget aktiv ø-repræsentant, som gerne stiller op, når Sammenslutningen af Danske Småøer kalder!

Marianne Purup

Nu sejler pakken igen!

Hvafforén...pakket? Det vil nok mange spørge, men svaret ligger faktisk ikke så langt tilbage i tiden

Før motorveje og broer, ja, det er såmænd ikke længere siden end i 1950'erne, dengang var søvejen stadig brugbar, og meget af godstrafikken blev da varetaget af såkaldte pakkebåde. Paketskipperne var datidens fragtmænd. De fleste småøer havde deres egen paktebåd med forbindelse til den nærmeste større købstad. Det var pakken, som tog alt det gods som færgerne ikke havde plads til og det var blandet gods – lige fra kul og koks, petroleum og brænde til købmændsvarer og indbo. Og pakken medtog også passagerer.

Langelands Museum har bevaret et af de gamle paktefartøjer. Det er motorsejleren „Mjølner“ af Rudkøbing, bygget hos Ring Andersens skibsbyggeri i Svendborg i 1922 til en langelandsk skipper. „Mjølner“ sejlede i mange år mellem Langeland og Svendborg og senere kom den til Fejø, hvor den var hjemmehørende under krigen og helt frem til 1970.

Nu har Langelands Museum fået den ide at genstarte paktefarten med „Mjølner“ og har fået støtte af Ærøskøbing og

Rudkøbing kommuner samt Langelands Turistforening. Det bliver en sommerferie-paktfart for lokale og turister, som har mod på at opleve Øhavet og de små øer. Pakken sejler i hele juli måned i fast fart mellem Rudkøbing – Strynø – Drejø – Ærøskøbing og retur. Rejsende kan medtage egen bagage og mod ekstra betaling også barnevogne, cykler og kajakker eller kanoer. „Mjølner“ må medtage 12 passagerer.

Heldigvis har vi jo vore trofaste færger i Det sydfynske Øhav, som sørger for de daglige forbindelser – men de moderne færger er jo ikke indstillet på oplevelsen af havet. Det er „Mjølner“, som med en gammel motor eller under sejl kommer langsomt frem fra ø til ø. Forhåbentlig vil mange gæster finde denne oplevelse spændende og forskellen i rejseoplevelse mellem de moderne færger og „Mjølner“ kan måske sammen-

lignes med forskellen mellem at køre IC-tog og dampetog. Rejsen er fascinerende, men øerne er også værd at se på og det samme gælder de smukke gamle købstæder Rudkøbing og Ærøskøbing. Man kan med fordel stige af undervejs – f.eks. på Strynø og Drejø og bruge en dag der. Begge øer har overnatningssteder – såvel teltpladser, som ferieværelser.

Pakken sejler alle dage minus lørdag i hele juli måned, men da der er begrænsning i passagertal gør man klogt i at bestille, hvilket foregår pr. telefon.

Bliver Ø-pakken en succes, ja, så vil vi kunne udvide sejltiden og måske også sejlruten. Det er klart at de indvundne erfaringer vil blive videregivet til Ø-sammenslutningen – for viser det sig som en god idé, så kan den jo bruges andre steder – oplagt er jo Smålandshavet, Isefjorden og Limfjorden.

Vil du vide mere om Ø-pakken så se på www.rudkom.dk/museum eller ring efter brochure på tlf. 63511010.

Ole Mortensen, Strynø

Sammenslutningen

af Danske Småøer

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.
Ø-Posten udkommer 7 gange årligt i 2004.
Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.
Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslog.
Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Henry Larsen, Sejlerø, ansv.h. 59 59 01 67
Dorthe Winther, Omø 58 19 91 80
Ebbe Larsen, Anholt 86 31 92 90
Ole Aagaard, Orø 59 47 04 10
Rene Andersen, Skarø 62 22 26 45
Linda Thøgersen, Venø 97 86 80 22
Ove Hjort Nielsen, Mando 75 44 58 86
Johannes Balslev, Birkholm 56 71 72 26
Redaktør: Claus Jensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Claus Jensen, Marianne Purup, Morten Pless, Vibeke Fenger, Langelands Museum, Lotte Frederiksen, privatfotos.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Skov-og Naturstyrelsen og EU's Strukturfonde.
Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.
Tryk: Lito Tryk Svendborg
Oplag: 4000
Redaktionen afsluttet 18. maj 2004
Abonnement: 100 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten:
Sammenslutningen af Danske Småøer
Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 6251 3993 Fax. 6251 3996
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk
Internet: www.danske-smaaoer.dk